

2022-03-08

Migrationsverket

Döva flyktingar från Ukraina

Med anledning av den nu pågående massflykten vill vi framföra följande om döva flyktingar från Ukraina.

Om och när ni träffar en döv

Att en person är döv syns inte, så det är framförallt när döva tecknar som det syns. Men att en person är döv kan också observeras genom att döva är mer visuellt aktiva, det vill säga söker och uppfattar information från omgivningen genom synen men inte reagerar alls eller ytterst lite på ljud.

Uppmärksamhet och önskad ögonkontakt påkallas exempelvis genom att man vinkar eller knackar på personens axel. Flera döva beskriver sig som "stendöva" medan andra beskriver sig som döva men kan uppfatta ljud med hörseltekniska hjälpmedel. Några känner sig bekväma med att skriva och läsa medan andra är vana att göra sig förstådd med ett enkelt kroppsspråk. Andra vill främst kommunicera på teckenspråk, då det är deras första språk. Döva finns i alla åldrar och har olika preferenser kring språkval och kommunikation genom teckenspråk, skrivet och talat språk.

Tänk på att:

- Teckenspråk är inte internationellt
- Skrivet språk, läppavläsning eller gester är inte en rättssäker kommunikation
- Att kontakta och anlita döva teckenspråkstolkar, de kommer att utgöra en språkbro mellan er

Vikten av teckenspråkiga mötesplatser

SDR har 46 länsförbund, länsföreningar, föreningar och sektioner runt om i landet som alla erbjuder teckenspråkiga mötesplatser, i varierande utsträckning. För döva flyktingar från Ukraina som söker boende kan det vara bra att tänka på att döva kan behöva komma till en ort där det finns teckenspråkiga mötesplatser. Erbjud därför boende på ort eller i närheten av en teckenspråkig mötesplats, så att de kan träffa andra döva och få en tillvaro /umgänge på teckenspråk. Ni kan hitta våra föreningar på flera platser i landet och deras kontaktuppgifter finns på <https://sdr.org/om-oss/sdr-nara-mig/>

För döva barn

Rätten till skolgång gäller även döva barn från Ukraina. I Sverige finns det fem regionala specialskolor för döva och hörselskadade barn som erbjuder en teckenspråkig undervisningsmiljö. Dessa finns i Härnösand, Stockholm, Örebro, Vänersborg och Lund. Mer information finns på [SPSM:s webbplats](https://www.spsm.se/).

För döva från Ukraina som vill söka asyl

Vi vill uppmärksamma Västanviks folkhögskola i Leksand som SDR är huvudman för. Västanviks folkhögskola har sedan flera år tillbaka har ett samarbete med Migrationsverket, då de erbjuder ett särskilt mottagande av döva och hörselskadade asylsökande. Döva och hörselskadade som söker asyl kan ofta inte göra sig förstådda när de kommer till Sverige eftersom de inte kan svenskt teckenspråk och inte förstår svenska teckenspråkstolkar. Följden blir att Migrationsverket inte kan göra en rättvis och rättssäker bedömning av deras flyktingskäl. Tack vare samarbetet med Migrationsverket kan döva och hörselskadade få undervisning i svenskt teckenspråk i teckenspråkig miljö, lära sig hur det svenska samhället fungerar och vad som händer när man söker asyl. Skolan hjälper till med alla kontakter med Migrationsverket och andra myndigheter och det är alltid någon från skolan som är med som stöd på möten med Migrationsverket.

Alla döva från Ukraina som söker asyl är välkomna till Västanviks folkhögskola. Mer information om och kontaktuppgifter till Västanviks folkhögskola: <https://www.vastanviksfhs.se>

Med vänliga hälsningar

Åsa Henningsson, förbundsordförande
Sveriges Dövas Riksförbund